

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA BALTIJOS PAJŪRIO TERITORIJOS NAUDOJIMAS VISUOMENĖS IR VALSTYBĖS REIKMĖMS

2009 m. liepos 31d. Nr. VA-P-30-15-14
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės l. e. 3-iojo audito departamento
direktoriaus pareigas Romualdos Masiulionienės
2008-09-30 pavedimą Nr. P-30-15

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Gytis Andrulionis (grupės vadovas iki 2009-04-17)
Venera Michalovska (grupės vadovė nuo 2009-04-20)
Indrė Stancevičiūtė
Linas Kirvelaitis

Auditas pradėtas	2008-09-30
Auditas baigtas	2009-07-31

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Baltijos pajūris – ekonominę, rekreacinę, estetinę ir mokslinę vertę turinti teritorija, laikoma svarbiu nacionaliniu turtu. Vienas reikšmingiausių veiksnių, nuo kurio priklauso Baltijos pajūrio teritorijos būklė – žmogaus ūkinė veikla, todėl svarbu šią teritoriją valstybės ir visuomenės reikmėms naudoti subalansuotai.

Pasirinkome audituoti būtent Kuršių nerijos teritoriją, atsižvelgdami į tai, kad 2007 metais buvo atliktas Baltijos pajūrio žemyninės dalies naudojimo auditas, o sisteminių Kuršių nerijos naudojimo auditų iki šiol nebuvo atlikta. Be to, pastaruoju metu tiek visuomenei, tiek valdžios institucijoms susirūpinimą kelia Kuršių nerijoje vykstantys neigiami dalykai – nelegalios statybos, blogėjanti Kuršių nerijos kopagūbrio ir kultūros paveldo vertybių būklė, urbanistinės ir turizmo plėtros mastas.

Auditas buvo atliktas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje, Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijoje, Klaipėdos apskrities viršininko administracijoje, Neringos savivaldybės administracijoje, Kultūros paveldo departamente prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos.

Šiuo auditu buvo siekiama įvertinti Kuršių nerijos, kaip Baltijos pajūrio dalies, naudojimą valstybės ir visuomenės reikmėms, atsižvelgiant į šios teritorijos subalansuotą plėtrą ir jos apsaugos poreikį.

Audito metu nustatyta, kad:

- teritorijų planavimo problemos Kuršių nerijoje yra sisteminės ir reikalauja visos šalies teritorijų planavimo pertvarkos;
- teisės aktais nustatyta teritorijų planavimo tvarka sudaro sąlygas Kuršių nerijos teritorijos planavimą įgyvendinti nepakankamai nuosekliai, teritorijos planavimo procese nepakankamai tinkamai formuojama teritorijos planavimo politika, teritorijos plėtra nepakankamai sisteminga ir subalansuota, todėl ne tik apsunkinamas teritorijų planavimo procesas, didinamos sąnaudos, bet ir sudaromos prielaidos prieštaringsiems sprendiniams atsirasti;
- Kuršių nerijos teritorijos planavimo procese dalyvaujančių subjektų bendradarbiavimas nepakankamai konstruktyvus, nes specialiųjų ir bendrųjų planavimo dokumentų organizatoriai nesutaria dėl Kuršių nerijos teritorijos naudojimo galimybių, todėl planuoja skirtingus šios teritorijos naudojimo prioritetus;
- Kuršių nerijos teritorijos apsauga, siekiant šios vertingos ir ekologiškai jautrios teritorijos subalansuoto naudojimo, yra nepakankama (nepakankamai valdomi lankytojų

---

srautai, netinkamai atliekama paveldosaugos funkcija, neužtikrinama subalansuota Kuršių nerijos krantų priežiūra);

- Kuršių nerijos teritorijos planavimo ir statybos valstybinė priežiūra atlikta netinkamai.

Audito ataskaitoje Lietuvos Respublikos Vyriausybei rekomendavome tobulinti teritorijų planavimo sistemą ir pateikti Seimui naujos redakcijos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo projektą; Kuršių nerijos Baltijos jūros krantų priežiūros funkciją perduoti vykdyti Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijai; teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros funkciją perduoti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai; panaikinti Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos, Kultūros paveldo departamento ir Neringos savivaldybės administracijos kultūros paveldo objektų apsaugos funkcijos dubliavimą.

Aplinkos ministerijai pasiūlėme parengti tikslinę programą Kuršių nerijos poilsiautojų srautų valdymo ir turizmo plėtros problemoms spręsti; parengti Kuršių marių krantų priežiūros programą arba Pajūrio juostos tvarkymo programoje numatyti priemones tinkamai Kuršių marių krantų priežiūrai užtikrinti.